

Enes Halilović

BEKOS

 Laguna

Copyright © 2025, Enes Halilović
Copyright © ovog izdanja 2025, LAGUNA

Arabeli.
Neka se pamti njeno strpljenje i dobrota.

GLAS PRVI

Psihijatar Piloreta šalje audio-snimak
drugu i kolegi Martinu.

*Mi ne tražimo da naše priče uvek imaju neki smisao,
važno je da su zanimljive.
Samo belci hoće da imaju objašnjenje za sve
i da znaju razlog svemu.*

Poezija Eskima sa Grenlanda

)

Dragi druže, vratio sam se u Nordhauzen na posao, a desetak dana boravio sam na mojoj visoravni, na Pešteri, tamo gdje bi ti da odeš. Nije mi jasno zašto si naumio da radiš tamo. Neću te pitati, naravno, ali kopka me.

Kad bi ti samo znao, dragi moj druže, kad bi znao da se svakog dana sjetim tebe, ovdje, na poslu, u Nordhauzenu, u domu za starce; sjetim se onog trenu kad smo kao studenti šetali pored teniskih terena u Novom Sadu. Eh, vrijeme i korozija učinili su svoje, pa je kroz raspletenu metalnu mrežu, sa teniskog terena, doletjela loptica i udarila te u nos – dobro pamtiš taj tren. Puče krv iz tebe, a ja, student medicine, izvadih maramicu. To je bila moja prva medicinska reakcija: brucoš suočen sa krvlju... Dotrčala je. Još djevojčica. Iako nije bila kriva, dotrčala da se izvini. Kasnije, kad će postati najbolja na svijetu, i kad ćemo saznati da se zove Monika Seleš – šalili smo se, ti si prvi imao nos da osjetiš njene mogućnosti. Njen razorni udarac.

Zaista, svakog jutra, u Nordhauzenu, kad obilazim pacijente, sjetim se te loptice i tvog nosa.

Što ti sad želim reći, gola je istina. Godinama nisam dolazio kući da vidim bolesnog oca. Čuo bih se povremeno sa komšijom koji se, za pare, starao o njemu. Plaćao sam koliko treba, ali oca nisam želio da vidim.

Najzad, osvanu i taj dan, pozva me komšija, i reče: Mrtav ti je otac.

U pravi čas umrije, pomislih. Taman sam se spremao nekoliko dana da uteknem iz Nordhauzena.

Pacijent kojeg sam godinama liječio, dok sam radio u domu zdravlja, smišlja nešto krvavo... Počeo je često da dolazi k meni; sačekao bi me ispred doma za starce i, čim nađem, zaustavi me i ponavlja istu priču: kako moji lijekovi nisu njemu pomogli... Iako je imao testosteron na visokom nivou za njegove godine, bio je nemoćan: strah do straha, i krah do kraha – on nije mogao da rasplamsa i smiri ženu koja ga je mnogo voljela. Imao sam zadatak samo da mu usadim malo radosti i bezbrižnosti kako bi se sladio tijelom žene, ali njen brižni glas i njena majčinska ljubav udaljili su ga od nje same – a bio je dalek od bluda i grijeha, nije ni pomišljao na dodir druge žene... Godine prolazile, ja ga liječio, ali bez uspjeha; čak sam predlagao da ode drugom psihijatru, ali problem je njegov što mi je mnogo vjerovao, vezao se za mene, drugom možda nije ni mogao da obnaži svoju muku – žena mu se, ko zna zašto, sušila kao plod šljive; snizala se s nogu i otišla sa ovog svijeta, a u mom pacijentu, na kraju, ostala je samo hladna bestrzajna tuga; sjećanje na ženin grob. Počeo da gleda porniće, ali to ga je razaralo, dušu mu je pritiskao grijeh. Kajao se i dolazio k meni... Već ga bijaše strah od svake vagine kao od mračne i hladne pećine. Tužan, govorio bi kako mu svi moji lijekovi nisu dali ni jedan jedini tren sreće kad životni sok, kao poskok, poleti iz muškarca u ženu, ili se prospe po ženi.

Godinama nije imao seks. A ja sam, nehотиčno, kroz praksu, ponudio ovu definiciju: seks je istovremeni dokaz da nekom pripadaš i da ti neko pripada.

Iz doma zdravlja, kad sam prešao u dom za starce, tri godine nisam ni vidio tog pacijenta. Prestao i da mislim o njemu... ali, pronašao me, sačekao i hladno mi rekao kratku odluku: Ubiću te, jer to je jedina radost koju mogu da doživim.

Naravno, to sam sve prenio policiji i kolegama, ali i policajci i psihijatri rekoše da je bezopasan. Kao što znaš, dragi kolega, istorija psihijatrije – to je istorija loših procjena. Koliko je krvožednih koji su bili u grupi bezopasnih! Odlučih da se sklonim. Računao sam, ako ne pokuša da ubije mene, možda će doći da ubije sebe ispred mog radnog mjesta. Ličio mi je na očajnika koji me zamišlja dok gledam njegovu krv.

)

Dakle, pozva me komšija i obradova me, reče, mrtav ti je otac. Pa, bolje da ukopam oca nego da moj bivši pacijent pošalje mene u zemlju. I, doputovah u rodni kraj...

)

Zima. Čiča. Pešter.

Vjetar huči preko visoravni, ječi kroz vrijeme i briše snijeg sa grobova. Gore, u planinama, stabla od mraza pucaju, a dvadesetak ljudi užurbano odlazi sa groblja nakon što je mrtvac vraćen zemlji. Konačno, sahranjen. Moj otac. Slikar Piloreta.

Godinama ga nisam obilazio.

Ljudi se udaljavaju, odlaze sa groblja; znam, sad mene ogovaraju. Zasigurno govore – džukela, doktor Piloreta je teška džukela; sad je došao kad treba prodati kuću, a godinama nije obišao oca.

Ode narod. Ostadosmo nas trojica na groblju. Ja i moja dva druga. Lëmez, nekad je bio glumac, amaterski glumac.

Tanak kao prut, tih, crne kose, crnih očiju. Iako ga ne znam kao lažova, može se reći da me nikad nije pogledao u oči. A drugi moj drug? Neko koga zovu Šumar. Nismo ga tako zvali u školi, ali sada ga svi tako zovu. Nižeg rasta, trbuljat. Ima rumene obraze i plavu, paperjastu kosu koja samo što nije otišla niz vjetar. Nosi zelenu šumarsku kapu iz koje viri ptičje pero.

)

Javio si mi, dragi Martine, želiš otići iz svog kraja bilo gdje. Nisam te pitao zašto želiš otići. Naše prijateljstvo je opstalo toliko godina zato što nije bilo mnogo pitanja koja vode u veliko prijateljstvo. A skoro svako veliko prijateljstvo obično završi kao neprijateljstvo ili bar obostrano gađenje. Ne pitam zašto odlaziš iz svog Despotovca. Ne pitam kakva te misao vodi prema besputnoj visoravni okruženoj planinama. Ako želiš da se na Pešteri zaposliš, čuo sam od mojih drugova Lemeza i Šumara, za ljekara ima posla u planinskoj ambulanti. Rekao si, u prethodnoj poruci, želiš bilo gdje, i na kraj svijeta. Ako dođeš na Pešter, znaćeš zašto sam, prije desetak godina, otišao odatle.

)

Nogu pred nogu, polako, napuštamo groblje, nas trojica, kád, dotrčava četvrti. U sportskoj opremi. Sprinterice na nogama. Amel se on zove. I on je moj školski drug. Pruža mi ruku. Izražava saučešće. Izvinjava se. Kaže: Mi, najbrži, obično kasnimo.

Kako si, Amele? Trčiš, vidim, još si u formi. Kako je na poslu?

Dobro sam, zdrav sam. Trčim. U formi sam. Dnevno pretrčim oko dvadeset kilometara, godišnje oko sedam hiljada. Svako popodne sam na drumovima. Prije podne sam u poljoprivrednom kombinatu, u magacinu radim. Otkupljujem

od naroda sir. Poslije se sir klasira i ide dalje u prodaju... Sve po starom. Eto, skupljam pare, želja mi je da idem na Njujorški maraton.

Je li ti otac živ?

Jeste. I on ponešto odvaja od penzije da me pošalje u Njujork.

Kad skupite nešto, samo mi javi, i ja ću pomoći novcem ako treba.

Hvala ti, računao sam na tebe. Znam, ti bi mi uvijek parama pripomogao da ispunim želju. Samo da makar preko polovine sume prebacimo, pa ćemo ti se javiti.

Ako, ako.

Zastao sam. Gledam grob moje tetke i vidim, u grobu do nje leži moj pacijent, mladi narkoman koji je prodavao svoju kožu. Na ovom svijetu nisu se poznavali, poznavali su mene, i ja sam poznavao njih. A na tom svijetu da li se bolje poznaju nego što sam ih ja poznavao? Čuju li, vide li jedni druge?

)

Na groblju, na vjetru, stojimo i pričamo.

Drugovi se meni obradovali, a ja prebrinuo. Razvezali nam se jezici... Odvede nas priča... Lemez, naš glumac, pokaza nam dva groba. I prasnu u smijeh. Pokazuje prstom ta dva groba; na mramorima ispisana imena i godine; smije se, i pita nas: Vidite li? Vidite li ovo dvoje ovdje što leže? Muž i žena... Vidite li ovo prezime i ova dva imena?

Pogledasmo i nastavismo kroz groblje.

Kaže Lemez: Moja sestra, Caca, bila je udata za njihovog sina. Znao sam te ljude. Tihi i blagi su bili, uljudni, vrlo fini... Moja sestra im je sve polomila po kući.

Nismo ni pitali zašto je polomila, a Lemez priča: Uzeli se, mladi... Ali mladoženja odmah otišao u Minhen, na građevine. Da radi. A moja sestra, Caca, ostala da mu gleda

oca i majku, i koze. Caca, kakva je, ljuta kao zeher, svu jesen sikće na svekra, sikće na svekrvu. Lupa vratima, lomi čaše i tanjire u kuhinji. Gunda.

I dosjeti se svekar, a podrži ga svekrva... Pozovu svoju majku; pozovu da se žale na snahu, na sestru svoju. Vele: Eh, kako je oblačna, galatna – psovke joj preko usta prelaze, svađa se, namrštena...

I, kaže svekar, kaže stari pred svojom staricom, kaže majci svojoj: O, prijateljice, moram da ti se žalim; evo žena moja nek potvrdi, nek mi ne dâ lagati! Ova tvoja kćer mnogo ljuta, aždina, svašta priča; kad padne tanjir – ona opsuje pa slomi još jedan. Lupa vratima, vraća nam riječ... Nismo očekivali da ima takvo ponašanje. Moj sin svega šalje, imamo šta ti srcu milo. Imamo para više no što nam treba. Ima pite, sira, kajmaka, pršute, paprike u pavlaci, mesa, meda... Mi smo sad bogata kuća, a ova tvoja kćerka samo ljutuje. Sva nam usta zaklapa, ne da riječ da izgovorimo. A pogledaj kako smo je zlatom zakitili, nema takve nevjestice na cijelu Pešter.

Tako je rekao starac.

Majka moja spustila čelo, a mahnula glavom. Pa veli: Ćerko moja, a što me jadna ovako brukaš pred ovim ljudima. Što mi to radiš? Dobar ti je muž, sposoban, drži firmu, zida, tamo, po Zapadu, tolike pare zarađuje, i šalje vam dosta. Ovdje ti puna kuća! Svega imate! Pite, sira, kajmaka, pršute, paprike u pavlaci, mesa, meda – a ti se svađaš. Vraćaš riječ svekru i svekrvi, lomiš tanjire... prosipaš hūju kao da si zmija... To tako ne smiješ da radiš.

A sestra moja, Caca, slušala, slušala – kád, u jedan tren, udari joj rumen u lice – pa ti ona skoči na noge! I vikne: Slušaj me dobro ti, svekre, i ti, svekrvo, i ti, majko. Dobro me čujte!

Pa podigne suknju. I drži dugo podignutu. Ukazale se gaćice i gole noge. Troje starih sagnu glave, u pod gledaju, a

ona sikće: Daj pite – neće! Daj sira – neće! Daj mesa – neće! Pršuta, kajmak, paprike – neće! Ja hoću kitu! Hoću muško! Hoću da me muž razvali!

I, strgne Caca nišku zlata sa svog vrata, pa baci nasred sobe.

Nisam se ja za vas udala ni za sireve ni za zlato! Ili zovite onoga da me vodi ili neka dolazi ovdje sa mnom da živi.

Svekar i svekrva ušutali, a majka moja, kroz suze: Eh, crna ja, šta dočekah, e kako me obruka moja kćerka, moja krv kako me obruka!

)

Na groblju... Kao da se mramori naježiše od našeg kiko-tanja. I sa planina vjetar jauknu preko visoravni. Potom smo koračali kroz grad. Uđosmo u kafanu *Rim*. Za stolom smo. Nas četvorica. Naručili. Čekamo jagnjeće pečenje. Ulazi neki visok čovjek u kafanu.

Ćutimo Amel i ja, a naši drugovi, Lemez i Šumar, dobačiše mu, poput koze: Meee, meee...

E, sram vas bilo, odgovara ovaj visoki.

A Lemez i Šumar opet: Meee, meee...

Ne treba ni da pitam, pričaju mi zašto to rade... Vele: to je inženjer, svakom se sprdao po internetu, pa došlo vrijeme da se njemu narod sprda.

I, šta mu se desilo?, pitam.

Zinula mu zadnjica, eto šta mu se desilo. Pričaju, vraćao se, on, odnekud se vraćao kolima – bio valjda na službenom putovanju i – zastao pored puta, tu, nedaleko od grada – zastao, možda da mokri, i, šta biva? Ode mu oko na jare – vidi on jare, i tu mu sijevne zla misao...

Gleda inženjer jare, ustremi se on, zgrabi jarence i ubaci ga u škaf. Jurne autom prema kući, ali ova današnja djeca nisu nepismena, bilo pastirče negdje iza grmlja, nije ni riječ reklo, samo zapisalo registraciju i pozvalo policiju. Prijavilo

broj tablica i to je to: inženjer pred kućom, policija takođe. Uzmu mu jare i izgrde ga! Valjda mu nisu ni pisali prijavu. Ali, kad se čula ta bruka, počinje njegova muka, stalno ga ljudi po gradu dozivaju: Meee, meee... ko bajagi, koza doziva, majka mu traži ono jare što je ukrao...

Pitam, dokle li će mu to trajati?

Dok ne obuče ludačku košulju, složno kažu moji drugovi, glumac Lemez i Šumar koji nije šumar nego nosi šumarsku kapu. Klima glavom Amel, drug naš, u sportskoj opremi, trkač koji godinama trči preko visoravni. I on se slaže da će inženjer ludačku košulju obući, ako se ne iseli.

)

Jedemo pečenje i salatu. Amel samo salatu, kaže, sprema se da obori lični rekord na sto kilometara. Trči. Trenira. Otkad ga znam, on je u trenerci, znojav.

I kažu moju drugovi, Lemez, Šumar i Amel, kažu mi: Pa dobro, doktore, godinama nisi došao. Zašto te nema ovamo?

Da... godinama nisam dolazio. Ali im ne kažem da neću više nikad doći. Rekoh, sad bih, nakon očeve smrti angažovao neku agenciju za spremanje, čišćenje... da mi srede kuću.

Mi ti možemo pomoći – kažu Šumar i Lemez.

Ja ti nisam od koristi. Ujutru radim, po podne trčim, kaže Amel.

Samo ti trči, dragi Amele, rekoh, samo trči, mi ćemo malo raspoređiti, kao mačka repom. Poslije ću dati kuću na prodaju. Prodaću je pošto zašto. Ako hoće neko od vas da je kupi... imate popust. Lemez se nasmija. Veli: Toliko je praznih kuća. Ja povremeno uđem u neku, prenoćim.

)

Tako... Kafana *Rim*. Mi pričljivi. Poneko me prepozna, pride i izrazi mi saučešće. Kaže: Čuo sam da ti je otac otišao

na bolji svijet. Neko kaže: Predavao mi je likovno. I obično idu one fraze – e, bio je dobar čovjek.

Za susjednim stolom su neki ljudi. Jedan, krupniji, ne-prestano kucka na telefonu. Pitam, ko su, ne pamtim ove ljude. Vele moji drugovi da je ovaj krupni, koji kucka na telefonu, gazda kafane *Rim*. Zovu ga Burek. Nekad je imao buregdžinicu, bile mu ruke u brašnu, radio i u Italiji, a sad gazda postao, sve državno što se privatizuje on kupuje. Ovi za stolom njegovo su društvo. Nema mnogo riječi među njima, samo tipkaju i gledaju se.

Znate li vi, pitam, da je kafana *Rim* nekad bila poprište velikih mečeva.

Znamo, kako ne bi znali.

Rekoh, nekad je ovdje, moj otac, gledao meč... Ovdje, u ovoj kafani, ostala je jedna moja tuga.

)

Dječak sam bio... Stiže poštar, donese pismo i paket. Pisalo je: Čestitamo, dobili ste nagradu na kvizu iz poznavanja nauke. Rekoh, ja nisam bio na kvizu. Nema veze, reče tetka koja me, uz oca, odgajila. Nije ni dozvolila da pročitam ime dobitnika. Pocijepa ona papir na kojem je pisalo ime istinskog dobitnika. I reče: Čim je na našu kuću došlo, ovo je naše. I hitro raskumbesa paket. Ukazaše se kožne čizmice, muške.

Malo su ti velike, ali ne mari, narašće noga brzo, reče tetka. Dvije zime sam nosio te kožne čizmice, a druga djeca gumene, zvali smo ih gumenajke.

U početku, te nove kožne cipele bile su mi prevelike, klamčale su pred mojim prstima, ali sam ih nosio kroz peštersku zimu, i fudbal igrao po snijegu. I, taman se stopalo približavalo onom trenu da se kaže kako su mi čizmice taman, ali se odlijepiše đonovi, naprijed, na špicu, i otac reče

da će to lako obućar zalijepiti. Uze ih u desnu ruku i ode u školu, časove da drži; u povratku će svratiti do obućara. A ja tog dana nisam išao u školu, drugu zimsku obuću nisam imao, pa da ne padnem s konja na magarca.

Ode otac. Ode u školu, nema ga, nema ga da se vrati. Najprije smo mislili da je zastao kod obućara, sačekaće da obućar izvrši popravku. Ne. Nema oca, nema ga da se vrati. Nema ni mojih čizmica. Tetka krši ruke, veli, možda ga je neko svratio da nacrtá nešto za pare. Ali ne. Nije crtao tog dana otac. Svratio on do obućara i obućar zalijepio moje čizmice. Kad je krenuo prema kući, doviknuo mu tadašnji gradonačelnik Pidžama: Profesore, hajde profesore u kafanu *Rim* da gledaš duel.

Otac je ušao. Evo šta je i kako je bilo. Gradonačelnik Pidžama je ranije, negdje, ko zna gdje, sreo nekog ministra iz Crne Gore i ko zna šta su pričali i kako su došli do toga da se raspravljaju – ko može više da popije, Crnogorci ili Pešterci. Pošto je svaki bio na svom stavu, gradonačelnik Pidžama pozove ministra – kad budete negdje krenuli na put, svratite na Pešter, ja sam ili u kancelariji ili u kafani *Rim*. Dovedite toga što može najviše da popije, a mi imamo mnogo kandidata koji će popiti više.

I desio se taj dan. Osvanuo na Pešteri ministar crnogorski. Došao u kafanu *Rim*, sa šanka okrenuo telefonom gradonačelnika Pidžamu. I rekao: Evo nas, tu smo, doveo sam kandidata, čekamo.

Lednuo se Pidžama, ni slutio nije da će ministar doći i dovesti nekog. Brzo Pidžama saziva kolegijum, i pita, koga ćemo, da nam obraz odbrani. I svi se slože, treba zvati nekog ogromnog rudara, on je stalno u formi. I, šta biva, gradonačelnik Pidžama pozove direktora rudnika i traži mu da hitno pošalje tog ogromnog rudara koji može mnogo da popije,

ali direktor rudnika se izvinjava: Gradonačelniče, izvinite, udaljio sam ga s posla, jer je krao rudničke lopate, pa se vodi disciplinski postupak.

Budalo jedna, kako takvog čovjeka da udaljiš!

Izvinite, pravdao se direktor rudnika, vratiću ga, ali stvarno nisam znao da vam treba.

Gradonačelnik Pidžama pošalje vozača do rudnika, pa nedaleko od rudnika nađu kuću ovog rudara čija žena iziđe na prag, a vozač kaže: Zove ga gradonačelnik.

Ponosna, žena izvodi muža. Vozač saopštava važan razlog: Zove te gradonačelnik, da piješ... Došao neki iz Crne Gore pa te izaziva. Zove gradonačelnik da osvijetlaš obraz naše visoravni.

Idi, idi, kaže žena rudaru, da pobijediš pa će te vratit na posao.

A rudar, sad važan kao fudbaler kad ga zovu u veliki klub, hoće da pojaše svog konja.

Šta ćeš to?, pita ga vozač.

Da pojašem konja.

Šta će ti konj? Gradonačelnik poslao mene, i kola, da te udostoji...

Ali lukav je Pešterac; kaže: Ih, sad šalje kad mu trebam, a kad se ponapijamo, moraću autobusom.

Ma ne brini, šta ti je, kaže mu vozač.

Ne brinem, imam ja konja mog.

I, odmagli vozač u kafanu *Rim*, i kaže, evo ga, sad će rudar doći, a tamo, nestrpljiv, čeka ministar crnogorski i neka ljudeškara, navalio, jede sušeno meso; mezeti, pa će rakijom da zaliva.

Eto, ovdje, u kafani *Rim*, ovdje je tog dana bio moj otac dok sam čekao da mi donese kožne čizmice. Tetka moja, nema savitka, vrti se po kući, brine, da mu se nije šta desilo.

)

Za jednim stolom gradonačelnik Pidžama, crnogorski ministar i dvije pijandure, a za ostalim stolovima skupili se ljudi, i svi piju. Gledaju strašan meč... Sito i pijano komunističko doba... I nosiše se zimski dan do ponoći. Pije Crnogorac, pije naš rudar peštarski. Crnogorac se smije, rudar rijetko koju prozbori. Narod u kafani pije, jedu, čekaju... I navede se noć od ponoći prema jutru... Sve nam je to otac poslije prepričavao, kafana se još ne prazni, svi čekaju – ko li će prvi pasti na patos. Četvrtu flašu rakije prazni Crnogorac, četvrtu prazni naš rudar... Petu flašu rakije otvara Crnogorac i pada pod sto. Povukao stolnjak i pokrio se kao da će zaspati. Rudar, pobjednik, ustaje, zavodi se, ali na nogama je. Drži se nekako.

Slave domaći. Crnogorski ministar prizna poraz i otputuje. Gradonačelnik Pidžama proslavlja pobjedu. Narod pijan, razilaze se. I moj otac dolazi kući. Bazdi na rakiju. Legao nasred hodnika, zagrlio desnom rukom svoju desnu čizmicu, a one lijeve nema.

Uveče, kad se probudio otac, pitali smo, šta je sa lijevom čizmicom, kud li je ona. Bunovan, mamuran – jedva smo razaznavali njegove riječi – prousti otac, čini mi se da je rudar uzeo čizmicu i mahao njome sa konja.

Pijanduro, ti si to sanjao nešto, reče tetka. Ja se nadala da crtaš nešto, da zaradiš, a ti gledaš turnir pijanica i ločeš sa njima.

)

Sutradan, sa tetkom, došao sam ovdje u kafanu *Rim*. Pitali smo konobare, da niste videli jednu čizmicu, ali oni rekoše da je sve pijano bilo, i ne sjećaju se mojih čizmica.

Tog visokog rudara i njegovog konja nikad ni vidio nisam. Ostao je da živi u priči. Čuli smo da je vraćen u rudnik,

na posao, jer, kao, nije krao lopate nego mu trebale da očisti snijeg ispred škole. Navodno, htio je samo da obavi društveno-koristan rad... Ostala je u mojoj kući samo jedna čizmica, kao uzaludna nada da ćemo drugu, negdje i nekako, naći.

)

Onu drugu, izgubljenu čizmicu, tražiću do kraja života.

)

Dragi kolega, dragi Martine, kažem ti, nakon što ukopah oca, sjedim sa drugovima u toj kafani *Rim*. Ručamo i pričamo. Glumac Lemez ne pije. Šumar pije vino. Amel, atletičar, naravno, pije sok od jabuke.

Glumac Lemez kaže da je pio rakiju kao srednjoškolac, kad bi u šumi čekao vepa. On tvrdi da je hrabrio srce na taj način što bi stao uz drvo i puštao vepa da se zaleti prema njemu. Vepar trči, trči iz sve snage, hoće da ga probije kljovama – treba čekati posljednji čas – Lemez se izmakne i vepar slomi kljove udarcem u stablo. Onda bi ga Lemez upucao.

A Šumar kaže da on pijucka, ali se samo jednom napio da ne zna za sebe.

)

Kad je radio Šumar u fabrici oružja, pošalju ga u neki grad na neki seminar. I on odluči da krene predveče, ali mu se ubrzo pokvari auto. Stane. Ni makac... Stopira on pored puta, uzme ga neko, prebaci ga. Mrak prekrio visoravan kad se Šumar vrati kući, i zateče otključana vrata. Kaže Šumar: Svakakvog sam se kurvanja u životu nagledao. Odmah mi bi sumnjivo...

I krene on, polako, uz stepenice. Čuje uzdahe... Ne bude Šumar lijen, vrati se niz stepenice, iziđe u dvorište i iščupa kolac iz ograde. I ko zna koliko mu je bilo krivo, on koji je tolike žene povalio po šumama i gorama, da njemu takvom neko pritiska ženu, na domaćem terenu. Uleti Šumar unutra.